

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 14.—, polletno K 28.—, celoletno K 56.— Če si pride naročnik sam po list: Mesečno K 4.—, inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

„Zarota“ v 3. dejanju.

Maribor, 10. marca.

Zarotniki igrajo svojo igro naprej, brezbrizno za vse dosedanje nevspehe iz prvih dveh nastopov. Menjajo se vspremi in vloge, a načrt in cilj vztrajata na fanatični trmi: «Marburg muss deutsch sein!» Sploh pa «zarotniki» trdijo, da Maribor tudi v teh časih ni prenehal biti nemški in če vpijejo na glas ali se pridušajo sami med seboj, da Maribor mora postati zopet nemški, tedaj mislijo s tem edino le, da se otresejo tudi slovenske uradne nadoblasti.

Komaj dober teden je od tega, odkar so poskusili v dosego svojega načrta in cilja, kakor smo videli, dobro zamišljeno drugo dejanje svoje igre «zarotniki». Izigranje tega dejanja jim je naša čuječa državna policija tik pred nastopom preprečila. Prijela je par glavnih «igralcev» in — «puč» je bil gotov. Osmešeni «igralci» — ponajveč nemški železničarji — so se začeli zatekati k izgovoru, češ, da to pot niso bili niti najmanje tega po-

skusa deležni. A kdo naj verolomnim nemškim dušam in brezmejno fanatičnim odpadnikom še danes kaj verjame? Vsaj vidimo dan nadan, kako tudi višja nemška gospoda onkraj meje rešpektira svoje lastne pogodbe za premirje. Kako naj količkaj razsoden človek našim verolomnim fanatikom kaj veruje, ko je vendar že zdavno znano, da so za dobro plačilo pripravljene prodati še svoje duše, nikar pa, da ne bi zopet na drugi način pomagali izvršiti prevrat, kakor si ga tudi sami želijo.

No in kakšno naj bi bilo novo, tretje dejanje? Začetek naj bi bil čisto miren, imajo namreč že zagotovilo v rokah, da je Maribor od strani mirovne konference proglašen kot nemška last, ki se razteza do Pragerskega. To zagotovilo — poslušajte in ne smejte se preveč — sta jim prinesla odrešenika: Wastian in Ornigg.

Bila sta osebno v Parizu, kjer so ju seveda slovesno sprejeli in od vseh

strani hiteli vztreči njih prisrčnim željam. Zahtevala sta sicer še več — vsaj do Celja naj bi šla nemška meja — ampak za enkrat ta širši predlog ni našel še usmiljenja.

Seveda, boste rekli, predpust je vendar že minil, nikar v tem resnem času takih norcev brit. Seveda, seveda, to je že res. Ampak veste tudi, da je seveda tudi res, da imajo ravno norci za resnico vsako, še tako že od daleč smešno budalost. Premotrite vse zadnje dogodke na globoko in široko in povejte, ali niso vsi ti glasni in tajni zarotniki in uporniki še več kot norci? Ali bo — da vzamemo samo en dokaz — kakšen res pameten Nemec šel demonstrirati ravno z frankfurtarco in ravno k — Francozom?

Seveda je to več ko smešno, če so ti revčki po vseh dosedanjih neuspehih že tako globoko padli, da zdaj verujejo v bajko na Wastianovo in Orniggovo odrešenje. Toda za nje je ta smešna bajka sveta resnica, ki nas sili jo tem bolj kot resno upoštevati, ker se kot evangelij umetno širi med maso, med lahkoverne nemške in ljud-

Spisal Spurius.

Veleizdajalska zastava.

(Resnična povest).

Merodajni gospodje so bili sicer dobri možje, a nič boljši kot je slabotna človeška narava. Zato se je zgodilo, seveda v onih neverjetnih, še sedaj nerazumljivih časih pred vojno, da so nam storili krivico, vpijočo do neba. Štirideset nas je igralo ljudstvo, farizeje, razbojnike in prešestovalce. Križali smo samega Boga, da, dva sta celo na križevih vislicah končala . . . Pet sodčkov piva so obljubili gospodje, dobri možje, ki so določevali predstave in igralce! Pet sodčkov piva! Po naših izsušenih črevih se bo spet pretakal nektar, on, ki je Anakreontu vlival misli najčistejši tok! In zato smo križali samega Boga, razbijali in križali, zaslutili čisto umetnost, ker smo pozabljali na svet, udajali se razdivjanem življenju tolp, mi, razbojniki in farizeji! A to je bilo končano in si je Kristus dromil stran, kamor ga je nemilo sunil njegov prijatelj Miha s poostrenim koncem metlinega droga — sulico, ko smo žejni in hripavi čakali na obljubljeno plačilo, se je zgodila ona do neba vpijoča krivica. Merodajni gospodje, sicer dobri možje, v svoji silni oblasti niso priznali naših pravic . . . !

V prvem hipu je vse onemelo. Nato pa

se je vse naše željno pričakovanje in hrepenenje spremenilo v krik in vik, dva stola sta se spremenila v drva; ena šipa v tisoč drobcev, in štatisti - razbojniki v prave, resnične razbojnike! Iz te razdivjane tolpe je Miha Kerjavelj dvignil sulico . . .

»Gospodje! Zgodil se je zločin! Še hujši kot zločin, ker je sramota in pogubljenje! Zgodil se je akt najhujšega kapitalistovskega nasilja! Mir! Sami naj si grejo razbojnike na oder! Sami naj bodo farizeji, levi in desni razbojnik, židje, tatovi in goljufi! Kajti igrali bodo svoje poklice!«

»Živijo! tako je!« Štiridesetkrat.

»Mi pa se organizujmo! Slavni zborovalci! Predlagam, da sprejmete sledeči predlog: Danes v gledališki garderobi zbrani narodno - napredni štatisti težko ogroženega obmejnega mesta ustanovljamo tem potom štatistovsko društvo, kojemu bodi ime »Društvo narodno - naprednih štatistov«, v ta namen, da se z merodajnimi gospodi poganja v svrhu realizacije gledaliških predstav! To društvo imej oblast čez vseh štirideset članov. Plačilo za sodelovanje se zakotali vsakokrat pol ure red pričelkom predstave pred odbor tega slavnega društva! Kajti, merodajni gospodje so dobri možje, a k slabemu nagnjeni! Roke gor, kdor je za predlog!«

Osemdeset rok se je dvignilo. Dvakratno je bilo sprejeto in potrjeno društvo, za narodov obstanek neprecenljivega pomena.

Nato pa je dvignil v kotu svoje debele ude sodrug Rajšek, ki je še duševno trpel od prestane vloge Judeža Iskarjota. Težka resnost mu je ležala na obrazu in v besedah. Dvignil je roko in pričel:

»Slavni zborovalci! Zgodilo se je nekaj tako strašnega, da, da — ne morem povedati! Pr mej kuš, cel teden sem se že veselil —! Na!«

»Ostani p - p - pri stvari«, je zajecjal Sren.

»Slavni zborovalci! Proti tem nasilju smo ustanovili društvo, o katerem bodo pozni rodovi pisali zgodovino. Sijajno društvo, katero bo na večne čase — No ja, da vsaj žejni ne bomo več, če smo se na odru nakričali! Hm! S takim temperamentom smo igrali! To je bil umetniški užitek! Ali kaj, dragi moji, pomaga društvo, ki ni društvo! Kajti društvo je šele društvo, kadar ima svojo zastavo, svoj prapor —«

Iskra se je vnela. »Živela zastava!« Čež pol ure je bilo nabranih dvanajst kron za platno; določen drog (t. j. metlin drog, sedaj sulica, ki je pehnila Gospoda v desno stran); imenovana botra, izvoljen pripravljalni odbor in imenovan zastavonoša, Rajšek, Judež Iskarjot.

(Dalje prih.)

ske sloje fanatičnih renegatov. Resni Nemci seveda tej bajki ne verujejo. Toda ali ima teh par ljudi sploh še kak vpliv na maso?

Predvsem pa ravno spričo te nove budalosti nikar ne pozabimo, na kar smo že opetovano opozarjali, da imajo vsi ti nastopi svoj izvor v Gradcu in na Dunaju, kjer se iz gotovo resnejih domišlj kot je Wastianovo in Orniggovo odrešenje, ravno v zadnjem času resno upirajo združitvi soc. demokrat. organizacije — zakaj ravno v Mariboru?

Ravno tam, kjer se norci radi igrajo z ognjem, je pametnim treba paziti, da ne pridejo do vžigalic.

Političen pregled.

Ultimatum Amerike Italiji. „Slovenski Narod“ poroča: Včeraj popoldne so Združene države Severne Amerike potom svojih pariških zastopnikov v pismeni noti ultimativnega značaja zahtevali od Italije, da takoj odpre mejo z Jugoslavijo za dobavo živil Jugoslaviji in Češki. Za slučaj, da Italija takoj ne konča z dosedanjim zavlačevanjem dobave živil Jugoslovanom in Čehom, bi Amerika takoj prenehala dobaviti živila Italiji. Ravnotako zahteva Amerika, da takoj preneha pomorska blokada, ki jo Italija izvršuje proti nam.

Lahi napadajo našega regenta Aleksandra. Zahtevajo odstranitev Slovencev in Hrvatov od konference. „Slovenski Narod“ poroča: Laško časopisje nadaljuje vsak dan svojo gonjo proti Jugoslovanom. „Tribuna“ napada v uvodniku „Diskrecija“ že celo našega prestolonaslednika regenta Aleksandra in to zaradi njegovega delovanja v Parizu in radi njegovega govora v Toulunu, (predno se je na povratku v domovino ukrcal v ladjo), v kojem je izjavil, da mi svoje obali ne moremo in ne bomo pustili Lahom. Radi teh povsem upravičenih besed našega regenta, s katerimi je samo to izjavil, kar čuti, misli in zahteva ves narod Slovencev, Hrvatov in Srbov, pravi laški časopis, da naš prestolonaslednik preveč govori in kar je še hujše, da pred govornjem premalo misli. Razbesneli Lah dostavlja poln jezo „Matinov“ intervju o našem vprašanju in pravi da je prisotnost Slovencev in Hrvatov na pariški konferenci moralno in diplomatsko nevzdržna in zahteva, da se odstranijo, ker so sovražniki antante. Lah tudi zelo rujejo v Parizu posebno proti slovenskemu članu naše delegacije dr. Žolgerju.

Dr. Žolger pri Maršalu Fochu. „Slov. Narod“ poroča: Iz Pariza poročajo, da je sprejel maršal Foch dr. Žolgerja, s katerim je imel daljši razgovor. Razprava se je vodila predvsem o našem koroškem vprašanju. Maršal Foch se je dal izčrpljivo informirati o naših zahtevah.

Spopolnitev trgovinskega ministrstva. „Slov. Narod“ poroča: V ministrstvo za trgovino je bil poklican Slovenec dr. Josip Olip.

Slovenski odsek zdravstvenega urada. „Slov. Narod“ poroča: Za načelnika zdravstvenega urada za Slovenijo je bil imenovan dr. Oražen. Zdravstveni urad bo podrejen direktno ministrstvu za zdravje.

Ustavljen ves promet med nami in Madjarsko. „Slovenski Narod“ poroča: Poštno ravnateljstvo razglša, da je do preklica ustavljen ves promet med Hrvatsko, Dalmacijo in Bosno po eni strani in Madjarsko na drugi strani. Izvzete so le one pokrajine madjarske republike, ki so okupirane po četah Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Posebne vesti.

Predsednik zakotne okrožne sodnije. V Mariboru posluje še vedno nemška okrožna

sodnija, kateri predseduje Dr. Kočevar pl. Konnenheim. Njegovo delo je, da ima organizirane vse odslovljene sodnike in pisarniške uradnike, da jim izplačuje mesečno plačo in da jih pravočasno obvesti o vsakem puču, katerega nameravajo izvršiti Nemci. Na ta način se trpi organizirani aparat v naši državi, kateri ima v prvi vrsti obrnjeno ost proti državi sami. Sodni ofizijal Dernatsch je prinesel nemškutarjem pri Sv. Lenartu pred zadnjim nameščevanjem pučem v Mariboru vest, da se pripravljajo tamkaj velike reči in da morajo biti vsi pripravljeni. Dokaz, v kaki ozki zvezi je ta pisarna z upornimi elementi. Čudimo se samo, da naše varstvene oblasti še niso zahtevale pojasnila od dr. Kočevarja, kakšen namen in kako opravičenost ima sploh ta pisarna, katera se popolnoma javno vodi, ja, katera še celo uživa za svoje dopise prosto poštino.

Najvišje cene še v veljavi. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo, razglša: Dasiravno je po sklepu ministerstega sveta trgovina s živili in živino prosta, ostanajo vse dosežanje najvišje cene nespremenjene v veljavi. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo.

Riedel in Kotsch — izgnana. Po dolgem cincanju so naši merodajni vendar le prišli na pozno pametno misel: čas je, da se otresemo najhujših javno znanih upornikov, hujskačev in zapelivcev nerazsodne mase. Riedel Aloiz, žel. revident na koroškem kolodvoru in Kotsch Ludvik, pristav na Teznu bi pravzaprav morala že od 27. januarja dalje — ako že ne nekje viseti, vsaj pa nekje pošteno sedeti. Ampak tam nekje uveljavljajo napram tej gadjji zalegi moderen humanističen zakon ki nudi največjim lopovom priliko, da se javno norčujejo iz galanterije naših oblasti. K sreči imamo tudi še oblasti, ki jim je javni red in mir za celo mesto bolj pri srca, kot nauki humanizma. In na podlagi te uvidenosti sta v soboto večer gg. Riedel in Kotsch iz Maribora gotovo v častnem spremstvu — zdrčala preko meje, kamor spadata. Adijo, pa zdrava ostanita!

Delavec, z jugoslovansko zastavo na dan! Kdor naših delavcev čuti, da je res Jugoslovan, naj se že zdaj zanima za jugoslovansko delavsko zborovanje v soboto in nedeljo v Ljubljani, kjer bo po 4 letih pravi jugoslovanski delavec zopet svobodno razvil svojo zastavo. Več iz vabila NSZ, ki ga priobčimo jutri.

Pustite Pohorje našim Pohorcem! V nedeljo je v Narodnem domu zborovala »Podravska podružnica gozdarskega društva v Mariboru«, z dnevnim redom: agrarna reforma in naši gozdni posestniki, poročal inžiner Pahernik; pomen zadružništva za gozdne posestnike, poročal inžiner Urbas. O usodi našega Pohorja je živahno odobran govornil Podlesnik iz Ribnice na Pohorju. Podrobneje poročilo sledi.

S Krivnosti iz časov Juriča. Prevzem občinske aprovizacije v Studencih razkriva čim dalje lepše skrivnosti izza časa vlade dičnega dr. Juriča. Ker bi bilo škoda, da te skrivnosti še nadalje ostanejo samo v Studencih, jih bomo skušali kolikor mogoče daleč razposlati med svet. Zato nam bodete v prvi vrsti hvaležna gg. Petz in Koneggar.

„Das verstehe ich nicht.“ Pride Slovenec na tukajšnji kolodvor k vlakcu, ki je v sredo dospel iz Ljubljane, in vpraša sprevodnika, ako more dobiti svoje kolo. Na vljudno slovensko vprašanje dobi nemški odgovor: »Das verstehe ich nicht!« Mogoče je kdo odločujočih gg. na Glavnem kolodvoru, ki bo preskrbel, da bo dotični učil se razumeti, da dobiva kruh od SHS.

Dnevne novice.

Kje so zopet vžigalice? Vžigalice so naenkrat zopet zmanjkale iz vseh trafik, dobijo se k večjemu še v gotovih lokalih po negotovih cenah od 1 do 2 K škatljica. Na dan z zalogami!

Zakaj nemški obrtnik? Od strani občinstva se nas opozarja, da gotovi referenti na mestnem magistratu na različne načine odvirajo slovenske obrtnike od dela. Tako na primer je arhitekt Geidel mizarška dela izročil

nemškemu mizarju Salzerju. Kaj nima mo slovenskih mizarjev? G. vladni komisar sam gotovo ne odobrava, da njegovi posamezni referenti, ki bi morali g. komisarju biti hvaležni, da jih je obdržal v službi, še nadalje vganjajo nemško politiko. Pričakujemo pojasnila.

Izžrebani porotniki. Dne 7. marca 1919 se je vršilo pri okrožnem sodišču v Mariboru žrebanje porotnikov za prvo porotniško zasedanje v tem letu, ki se prične s 25. marcem. To zasedanje bo radi tega pomembno, ker se bodo vršile porotne razprave izključno v slovenskem jeziku — v Mariboru prvič. Izžrebani so bili naslednji porotniki: Anton Ledinek, pos. v Kamnici, Franc Pajtler, pos. pri Sv. Križu nad Mariborom, Josip Korber, pos. in ekonom v Leitersbergu, Josip Šerbinek, pos. na Plaču, Martin Kavnjak, pos. v Tresternici, Fr. Plateis, velepos. v Sp. Jakobskem dolu, Alojz Pupacher, pos. v Selnici ob Dravi, Simon Senčič, pos. v Selnici ob Muri, Janez Kodrič, pos. v Framu, Fran Korman, pos. v Komcu, Josip Koren, pos. v Loki, Alojz Glaser, pos. v Rušah, Friderik Roth, pos. v Razvanju, Gregor Godec, velepos. v Rdečem bregu, Vincenc Bésjak, pos. na Teznu, Franc Fric, pos. v Frajhamu, Alojz Kugler, posestnik v Poljčanah, Jurij Kaiser, trgovec v Studenicah, Ludovik Brančič, pos. v Polskavi, Peter Rrautič, posestnik pri Sv. Juriju v Sl. gor., Lenart Pintarič, posestnik v Gradišču, Jakob Horvat, posestnik in kamnosek v Ptujski gori, Simon Toplak, velepos. pri Sv. Lovrencu v Sl. gor., Janez Muhič, posestnik in gostilničar pri Sv. Marjeti pri Ptuj, Tomaž Murkovič, posestnik in gostilničar v Zavrču, Tomaž Golob, gostilničar in trgovec v Vurberku, Eolfenk Puklavec, pos. v Hermancih, Anton Skorčič, mesar v Ormožu, K. Prejac, posestnik v Podgorcih, Julij Borko, pos. v Središču, Alojz Kolarič, posestnik v Šalovcih, Joško Rajh, veleposestnik na Moti, Jos. Novak, usnar v Ljutomeru, Leo Hödl, posestnik v Marberku, Fran Wresnig, posestnik v Gornji Vižingi. — Nadomestni porotniki: Vilko Berdajs, trgovec, Pavel Drofenik, mizar, Karol Haber, trgovec, Rudolf Kiffmann, stavbeni mojster, Josip Leyrer, mesar, Leopold Pauc, trgovec, Jurij Schrott, mesar, Aleksander Starkl, trgovec in Janez Stipper, prevoznik, vsi v Mariboru.

Prva ruska revolucija in prof. Capuder. Poroča se nam: V Zgodovinskem društvu za Maribor je v nedeljo predaval profesor dr. Capuder o prvi ruski revoluciji. Kdo je profesor Capuder? V Mariboru ga poznamo samo po članku deželnosodnega svetnika Oskarja Deva v Slov. Narodu pretekle sobote »Denuncijanti iz Kranja«. Iz tega članka izvemo na podlagi kazenskih aktov, da je bilo le 1914 četvero dijakov kranjske gimnazije v preiskovalnem zaporu radi veleizdaje, in sicer A. 3 tedne, G. 5 tednov, M. 7 tednov in R. 3 mesece in da je bila večina dijakov kranjske gimnazije pri vojaki označena s »p. u.«, vse to vsled izmišljenih denuncijacij. Začetnik teh obrekovanj je bil Modic, prijatelj dr. Capudra in dr. Capuder, ki je svojim kolegom pripovedoval izmišljene stvari, ki bi se naj potom njihovih konfidentov razširjale. Tudi profesorja Mastena sta dr. Capuder in profesor Komatar še potem, ko je bil v ruskem ujetništvu, ovadila nepatrijotičnih dejanj, o čemur ima prof. Musten dokaze; ovaden je bil tudi prof. Pirnat, ker je potoval v Belgrad. Vse te ovadbe so ti trije profesorji Modic, Capuder in Komatar nalašč napravili proti dijakom in zavodu v ta namen, da se z njimi odkrijejo »nezdrave razmere« na kranjski gimnaziji ni se odstavi ravnatelj. — Središče in duša teh podlih denuncijacij v Kranju je bil profesor Capuder, ki na očitjanja v »Slov. Narodu« še ni reagiral, dasi je imel teden dni časa za to. Dejstva se res ne-dajo s sveta spraviti. Ali naj tak profesor, ki si je mirno pustil zalučati v obraz očitek denuncijantstva učencev in kolegov, predava mariborski inteligenci in mariborski šolski mladini o — ruski revoluciji?! Ali ne škoduje to tudi ugledu »Zgodovinskega društva«? — Tako dopis. G. profesorju Capudru nudimo priliko, da zgoraj izražene trditve ovrže ali — potrdi.

Konec javnih hiš. — »Greh« se preseli v privatne hiše in na — cesto. Vlada je odredila po vsi Sloveniji razpust javnih hiš. »Greha« samega še ne mislijo zapreti. Nasprotno, odprli mu bodo pot iz javnih hiš v

privatno in še širšo pot na — cesti. Jok in škripanje z zobmi v Seitzerhof- in Sackgasse najde kmalo odmev veselja v drugih ulicah. Več jutri.

Kletka za zrele ptičke bo jutri zopet — odprta.

Na Legatovem zasebnem učilišču v Mariboru se prično 1. aprila 1919 novi tečaj za slovensko in nemško stenografijo, slovenski in nemški strojepis, pravopis, slovensko in nemško trgovsko pismo, računstvo v zvezi z navadnim knjigovodstvom, lepomis, slovenski in nemški jezik. Prospekti brezplačno. Legatovo zasebno učilišče v Mariboru, Vetrinjska ulica števil. 17, I.

Dopisi.

Romar iz Pobrežja. Ravno ko sem hotel oditi, vstopi k nam sam očka Reibenschuh. Navadno ja mož dobre volje, ker njega zelo veseli, da ima za reveže tako dobro srce. Ko so lani stikali po hišah, da bi kaj i taknili za vojaško in mestno aprovizacijo, je naš dobri očka takomislil na svoje reveže. Kar je le mogel, je popravil na vrt, tam nasproti hiše. Vmes so bila tudi mastna svinjska plečeta s katerimi so se potem mastili — kdo drugi, kot naši reveži? Odkar spada tudi Pobrežje k Jugoslaviji, si je g. Reibenschuh izmislil še nov recept, kako b reveže še bolj podpiral. Takrat je bilo dobiti konj tudi zastoj, kolikor si jih hotel. In g. Reibenschuh jih je hotel veliko. Ker pa nima doma dovolj prostora in je slišal, da jih Nemci onkraj naše meje dobro plačajo, je konje odpošiljal tja, kjer so jih še bolj potrebovali kot pri nas. Izkupilec je kajpada položil v korist ubožnega zaklada, ki ga bo, če se ne motim, že to nedeljo sam razdelil med najbolj potrebne pobrške reveže. Ker imajo Nemci v Gradcu prostora tudi za druge naše domače živalice, očka Reibenschuh jih ima pa odveč je pripravil za pot v Gradec 1 kravo, 2 teleti in 2 debeli svinji. Naši nevošljivi Mariborčani pa so rekli: »Selbst essen macht fett«, pa so te pohlevne živalice raje spravili v našo mestno klavnico. Najbrže zato oča Reibenschuh to pot ni bil tako židane volje, kakor je navadno, če se mu posreči dobra kupčija — seveda za naše reveže.

Iz Kamnice. Kaj dela nadučitelj Hofbauer še pri nas, to danes mož sam ne ve. On sam si že zdavna želi priti v obljubljeni dežel, da bi tam za vse grehe, ki jih je zagrešil med nami, delal pokoro. Gospodje v Mariboru, kaj še čakate, zakaj še zadržujete g. Hofbauera tu med nami če si sam želi nas po dolgih letih vendarle zapustiti in z dobro rejenim trebuhom iti za boljšim kruhom? Nam seveda bo neizmerno žal za njim, ampak če se sam kar sili od nas, gospodje v Mariboru, zakaj ga nam še vsiljujete?

Iz Št. Lenarta v Slov. Goricah. (Bik teško oškodoval fanta.) Minuli četrtek nakupil je erar zraven druge živine še bika, katerega je izročil nakupovalec živine g. Franc Vogrin od Zg. Volčine, mesarju Solaku pri Sv. Lenartu. Storil je to v prvi vrsti radi tega, ker je bil bik hud in je bilo jako dvomljivo, da se ga z lepa spravi v Maribor. Mariborski mesarji pa so bili drugega mnenja. Zahtevali so bika na vsak način za se. Končno se je seve ustreglo želji teh gospodov in se je imel bik vzeti iz hleva Solaka, ter izročiti mesarjem. V to svrhu sta šla dva po bika, med drugimi neki Stiper iz Voličine. Komaj je prišel bik na trg sv. Lenarta, naskoči Stiperja, ga podere in ga tako poškoduje, da mu je eno novo večkrat zlomil. Mariborskim mesarjem zdaj ni več bilo do tega bika in je ta moral zopet nazaj k Solaku. Vprašamo, kdo bode povrnil Stiperju njegovo škodo? O tem več pozneje.

Št. Lenart v Slov. goricah (Drzen konjski tat.) Po mariborskem in lenarškem okraju se klati zadnje tedne predrzen tat konjskih oprav, kateri izkorišča zase navado naših kmetov, shranjevati konjske oprave jednostavno samo z ovesanjem kraj vrat hleva. Dne 22. II. bile so ukradene Matiji Korošču, veleposestniku v Sp. Porčiču kar tri konje ks oprave in dne

6. III. kmetu Jakobu Krambergerju v Partinju dve konjski opravi. V obeh slučajih pojavil se je pri poškodovancih vojaško oblečen mož s civilnim klobukom, kateri je imel levo nogo skrajšano, očitno poškodovano v kolenu, kateri je trdil, da potuje v Maribor in prosi kruha. Ker je bilo njegovo obnašanje v obeh slučajih popolnoma enako, je sum opravičen, da je bil on v zvezi s to tatvino, katero pa sam ni mogel izvesti, ker je nemogoče, da bi spravil svoj plen eden sam proč. V zvezi s tatvino mora biti skoraj gotovo kak sedlar, ker se je najšlo pri kmetu Korošču nekaj špagovine, katero navadno rabijo sedlarji in to na mestu, kjer so si tatje očitno zvezali svoj plen. Konjska oprava sama je tudi za navadnega konjskega posestnika nerabna in jo lahko z uspehom uporabi le sedlar. Opozorjamo na tega škodljiva državno pravdnstvo in prosimo, da odredi pri vseh orožniških postajah poizvedbe po njem. Prosimo tudi slavno občinstvo, da pomaga javnim organom pri zasledovanju tega tata in to tem bolje, ker je velika nevarnost, da bodo oškodovani občutno še drugi posestniki konjev.

Iz Krčevine. Pri nas dobivamo že 14 dni plesniv kruh, med tem ko v mestu dobivate dober kruh. Kje tiči vzrok? Gotovo le pri pekim. Nujno priporočamo isti recept, kakor ste ga uveljavili v mestu, namreč nepričakovano kontrolo pri peku ob času, ko se moka pripravlja za kruh. Ljudje so do skrajnosti ogorčeni in krajni čas je, da g. okrajni glavar naredi temu razburjenju konec. G. glavarja in morda še druge gospode čaka pri nas še neko drugo važno delo. Treba namreč se resneje zanimati. Kaj počno že odstavljeni nemški železničarji še vedno tu? Kdo jim daje dovoljenje za izvažanje živil v Nemško Avstrijo? Ali smo mi mirni Slovenci primorani se od teh ljudi pustiti zmerjati z „jugoslawisches Gesindel“? Kaj delajo odpuščeni nemški uradniki Uhan in Huber med nami?

Kultura.

Dr. Prijatelj-ev Cankar. Ako bi dr. Prijatelj k svoji vsestransko dovršeni opisni sliki bil še pridejal fotografijo originalu, bi morali Cankarja vseskozi spoznati tudi tisti, ki ga osebno niso poznali. Tako pa smo iz dr. Prijateljevega predavanja Cankarja predseboj v originalu videli le tisti, ki smo imeli čast Cankarja poznati tudi osebno in poblizje. Tega vžitku pa so bili deležni tudi le tisti, ki so imeli srečo, predavanju slediti iz neposredne bližine g. predavatelja. Večinoma vsi kakor jih je bilo od srede dvorane nazaj proti vhodu, lahko trdijo, da je bilo vse to, kakor rečeno, umetniško dovršeno predavanje zanje izgubljeno. Ko so po poldrugurnem predavanju zapustili dvorano, so o Cankarju ravno toliko vedeli, kakor ko so došli v polnem pričakovanju izrednega duševnega vžitku v dvorano Narodnega doma. Vzroki? Prvi tiči v organizmu predavatelja; njegove besede se izlivajo kakor med, kakor bi nas mehka, nežna, ljubeča ročica na rahlo božala po razskovem obličju, ampak beseda je — prerahla, posebno za tako veliko dvorano. Jek besede je dosegel komaj točko, pod katero je pozornim poslušalcem bilo na izreden umetniški vžitek pripravljeno srce, ušesa pa je komaj dosegel lahni šepet iz blagodejno vzpavajoče pesmi. Za nedostatek v organizmu predavatelja ne moremo biti mi zdravniki. Toda kar lahko tudi mi napravimo in popravimo, storimo v prihodnje pri vsakem takem predavanju: gori na oder z govornikom! Odmev glasu mora valoviti preko glav poslušalcev! — Drugo pomenimo še ob drugi priliki.

Promet.

Ustanovni sestanek avtomobilne prometne družbe „Drava na Ptuju.“ V nedeljo dne 2. 3. 1919 vršil se je na Ptuju sestanek interesentov za ustanovitev avtomobilne družbe, katere bi naj izvedla avtomobilni promet na

progah Celje—Maribor—Ptuj—Sv. Lenart—Radgona—Ljubomer—Ormož—Varaždin in Rogaška Slatina. Od strani oblasti udeležili so se tega sestanka komisar mesta Ptuj dr. Jurtela, okrajni glavar dr. Pirkmajer in komisar okrajnega zastopa Miha Brenčič. Po vsestranskem pogovoru sestavil se je pod predsedništvom dr. Ivana Fermevca, odvetnika na Ptuju, pripravljalni odbor, v katerega so se izvolili Miha Brenčič, Ivan Vošnjak in dr. Bela Stuhec iz Ptuja in dr. Milan Gorišek od Sv. Lenarta. Ta pripravljalni odbor je dobil nalog stopiti takoj v zvezo z vlado, da se ustanovi v koliko je vlada sama zainteresirana, na navedenih progah in da se ž njo eventualno sklene kak modus skupne izvedbe vseh ali poedinih prog. Nadalje vabi ta odbor vse interese, da naj stopijo v njegov krog, da se s tem omogoči na eni strani ustreči kolikor mogoče zahtevam poedinih krajev in da se na drugi strani čim najbolje povspeši izvedba tega gospodarsko prepotrebne načrta.

Pomnožitev osebnih vlakov na Dolenjskem, direktna zveza Ljubljana—Karlovec. Dne 1. marca 1919 se otvori direktni osebni promet med Ljubljano in Karlovcem. Vsi dolenjski vlaki vozijo naposredno do Karlovca in odpade sedanje prestopanje kakor tudi nabave novih voznih listkov v Bubnjarcih. Vrhutega se v zboljšanje splošnega prometa vpeljeta nanovo še vlaka št. 2215/2215 a in 2266/2216 na progi Ljubljana—Karlovec ter vlaka št. 2315 in 2316 na progi Velike Uplje—Kočevje. Nadalje se pri dosedanjem večernem vlaku št. 2217 ločita Karlovska in Kočevska vlak. Karlovska vlak odbaja odslej kot novi vlak št. 2211 ob 11. uri 40 min. ponoči iz Ljubljane gl. kol. Kočevska vlak nasprotno vozi še nadalje kot vlak št. 2217 do Velikih Upej. Na progi Velike Uplje—Bubnjarci izostane vlak št. 2217. V skladu s temi spremembami prenehata voziti na progi Trbnje—Št. Janž na Dolenjskem mešana vlaka št. 2656, 2657 in se ista nadomestita s posebnimi vlaki št. 2656 a in 2657 a. Takisto vozi na progi Novo mesto—Straža Toplice mesto dosedanega vlaka št. 2415 vlak št. 2417. — Zveze v Karlovec so sledeče: vlak št. 2211 ima ob 8.10 dop. zvezo z osebnim vlakom št. 1041 a v Zagreb, ob 9.17 dop. z brzovlakom št. 1002a v Reko; vlak št. 2276/2216 ima potom brzovlaka 1002 a neposredno zvezo iz Zagreba. Vlak št. 2213 ima po 3 urami postanka ob 5.53 pop. zvezo z brzovlakom št. 1001 a v Zagreb, vlak 2215 a ob 9.03 neposredno zvezo z osebnim vlakom 1044 a v Reko. Iz Zagreba prihajajoči potniki z vlakom 1044a ob 8.48 pop. zamorejo nadaljevati vožnjo v smeri Ljubljana z vlakom 2266/2212 ob 8.07 dopoldne.

Zadnje vesti.

Regent Aleksander na potu.

Atene, 9. marca. (Brezlično). LDU. Srbski prestolonaslednik je došel v Atene, od tu je odpotoval preko Soluna v Beograd. Na kolodvoru je bil slavnostno sprejet od srbskega poslanika in vsih grških civilnih in vojaških oblasti.

Nemiri v Berlinu.

Berlin, 9. marca. (LDU.) Špartakovci postopajo sluteč svojo nemoč, na prav bestialen način z vladnimi četami. Na Varšavski cesti so napadli avtomobil z oboroženimi vojniki ter ubili vse: 7 mož. Isto so storili z drugim avtomobilom, na katerem so usmrtili vseh 11 mož. Neki Špartakinji se je dokazalo usmrčenje najmanj 20 ljudi. Sedaj se Špartakovci poslužujejo tudi letal s katerimi nadlegajejo in ubijajo civilno prebivalstvo.

Socijalizacija.

Weimar, 9. marca. (LDU.) Glavni odsek narodne skupščine je ves dan razpravljaj o zakonih glede socijalizacije.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Izdaja čekov, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago. Izvršuje borzna naročila najkulantnije.

Izdaja čekov, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago. Izvršuje borzna naročila najkulantnije.

Prizezača

(le prvovrstno moč) sprejme Ignac Božič, krojač za gospe in gospode v Mariboru, Tegetthoffova cesta 34. V pisemnih ponudbah se naj navede zahteva plače.

Premog

za domačo rabo in za obratovanje.

Mestnemu magistratu Maribor se je posrečilo, dobaviti za mesec marec t. l. večjo množino rujavlega premoga (Braunkohle).

Občinstvo mesta Maribor se torej opozarja v lastnem interesu, da si sedaj nabavi potrebni premog, ker bržkone ni pričakovati v prihodnjih mesecih kake dobave premoga.

Stranke, katerim je mogoče vzeti večjo množino premoga, lahko vzamejo za domačo rabo istega naenkrat na odrezke štey. 21 do vštveši štey. 26.

Obratovališča, pisarne itd. razven gostilničarjev, kavarnarjev, in izdelovalcev oblek, imajo pravico zahtevati za mesec marec le obratni premog, ter naj pridejo pravočasno po prejemne listke v pisarno mestne komisije za premog, Glavni trg št. 6, ki se izdajajo vsak dan od 9.—12. ure dopoldne.

Od 13. aprila t. l. se oddaja premog edinole za kuhinjski ogenj, ne oziraje se na število sob ali oseb, in sicer le 30 kg za en t den.

Trbovljski svitli premog se ne bo več oddajal za domačo rabo ali za obratovališča.

Mestni magistrat Maribor, dne 7. marca 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril

trgovino z mešanim blagom na drobno in debelo v Grajski ulici št. 16.

Vladimir Pavlišek.

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih razglednic, raznega papirja in sploh vseh pisalnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knjige, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na stampilije.

Še v zalogi se nahajajoče drobnarije in igrače se razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigoveznica.

Florjan Skalé, čevljar, Maribor

Vitrinjska ulica 15

Zaloga vsakovrstne čevljarске potrebšćine. Velika izbira izgotovljenih moških in ženskih čevljev. Stalna cena! Solidna postrežba!

Trgovska agentura in komisijska trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica št. 15

Preskrbuje prodajo in nakup vseh v trgovino spadajoćih stvari.

Trgovina s papirjem

Ivanka Weixl, Gospodska ulica 33

priporoča razglednice, papir in druge pisarniške ter šolske potrebšćine.

Juraj Gredlić, brivec

v Tegetthoffovi cesti 22 se priporoča jugoslovanskemu občinstvu.

Semena

vrtnarskega, cvetličnega, gozdnega in vsako vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni

M. Berdajs, Maribor ob Dr. Solijin trg

Raznašalci časopisov

se sprejmejo v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Svinjsko meso

prekajeno, I. vrstno po K 32.— kg, II. vrstno po K 30.— kg prodaja

Vladimir Pavlišek, Grajska ulica 16

J. Božič

Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Modni atelije za gospe in gospode. Naročila po meri se solidno in točno izvrše. Vojaške uniforme se izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga vsakovrstnih oblek za moške in dečke, kakor tudi vojaške čepice ter epotele.

Pri slovenski rodbini išče

sobo

če mogoče tudi prehrano, naš sourednik. Ponudbe na uredništvo lista.

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)

sprejema hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu,

daje posojila na hipoteke in na osebni kredit.

Eskontira menice in daje trgovske kredite.

Lastno premoženje zadruga nad K 600.000. Upravno leto osemtrideseto.

Konto poštnega čekovnega urada SHS v Ljubljani št. 502.

Vojaške čepice

bojne čepice (sajkače), epotele zlate in srebrne, baržun v prepisanih barvah, kokarde za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS, srbske rosete (zvezde), različne borbe po predpisih razpošilja modna trgovina

Zaloga perila za dame, steznikov in moderčkov.

Zaloga svile za obleke in bluže.

Uzorci na razpolago.

M. BIDOUC, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 28